

ଅଧ୍ୟାୟ - II
ଆର୍ଥିକ ପରିଚାଳନା

ଅଧ୍ୟାୟ II

ଆର୍ଥିକ ପରିଚାଳନା

2.1 ପାଣ୍ଠି ର ଆବଶ୍ୟକତାର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ

ଏସଡବ୍ଲ୍ୟୁଏମ 2016 ର ମାନ୍ୟତା ର ବିଭାଗ 1.4.5.6.2 ଅନୁଯାୟୀ, ଏସଡବ୍ଲ୍ୟୁଏମ ସେବାଗୁଡ଼ିକ ସ୍ଥାୟୀ ଅଟେ ଯଦି ସେମାନେ ଏକାକୀ ଭିତ୍ତିରେ ଆର୍ଥିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ଅଟନ୍ତି । ତେଣୁ, ଏସଡବ୍ଲ୍ୟୁଏମ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଯୋଜନା କରିବାରେ ଆର୍ଥିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମତାର ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପଦକ୍ଷେପ । 2015-20 ବର୍ଷ ପାଇଁ ପରୀକ୍ଷା ଯାଞ୍ଚ ହୋଇଥିବା ଯୁଏଲବି ଗୁଡ଼ିକର ଆର୍ଥିକ ବିବରଣୀ ର ଯାଞ୍ଚରୁ ଜଣାପଡ଼ିଲା ଯେ ଯୁଏଲବି ଗୁଡ଼ିକ ମୁଖ୍ୟତଃ ଏସଡବ୍ଲ୍ୟୁଏମ ପାଇଁ ସରକାରୀ ଅନୁଦାନ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ । ତଥାପି, ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ଯୁଏଲବି ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସିଟି ଯୁଏଲବି କଠିନ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ବିସ୍ତୃତ ପ୍ରକଳ୍ପ ରିପୋର୍ଟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିନଥିଲା । ତିପିଆର ର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ, ଏସଡବ୍ଲ୍ୟୁଏମ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ପାଇଁ ମୂଲ୍ୟନ ଏବଂ ରାଜସ୍ୱ ପାଣ୍ଠିର ଆବଶ୍ୟକତା ର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ବାସ୍ତବିକ ହେବନାହିଁ ।

2.2 ପ୍ରାପ୍ତି ଓ ବ୍ୟୟ

ଏସଡବ୍ଲ୍ୟୁଏମ ନିୟମ 2016 ର ଧାରା 15 (x) ଅନୁଯାୟୀ, ଯୁଏଲବି ଗୁଡ଼ିକ ପୁଞ୍ଜି ବିନିଯୋଗ ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପରିମାଣର ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରିବା ସହିତ ଏସଡବ୍ଲ୍ୟୁଏମ ସେବା ଗୁଡ଼ିକର ପରିଚାଳନା ଏବଂ ରକ୍ଷଣା ବେକ୍ଷଣ ପାଇଁ ବାର୍ଷିକ ବଜେଟରେ ଏସଡବ୍ଲ୍ୟୁଏମ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ପାଣ୍ଠିର ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ ହେଲାପରେ ଇଚ୍ଛାମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ପାଣ୍ଠି ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପରେ, ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ଉଚିତ୍ ।

ତୁଲ୍ୟାଦଶ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ (ଟିଏଫସି)(2010-15)/ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ (ଏଫଏଫସି)(2015-20), ଚାରୋଟି⁸ ସେବା କ୍ଷେତ୍ର କୁ (ଏସଡବ୍ଲ୍ୟୁଏମ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରି) ଯୁଏଲବି ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯୋଗାଇଦେବାକୁ ଥିବା ସେବା ରେ ଅର୍ଦ୍ଧଭୁକ୍ତ କରିଥିଲେ । ଟିଏଫସି / ଏଫଏଫସି, ଯୁଏଲବି ମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଉଥିବା ଅନୁଦାନ କୁ ଦୁଇ ଭାଗରେ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ – ଏକ ସାଧାରଣ ମୌଳିକ ଅନୁଦାନ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମତା ଅନୁଦାନ । 2015-20 ପାଇଁ ପରୀକ୍ଷା ହୋଇଥିବା ଯୁଏଲବି ର ପ୍ରାପ୍ତି ଏବଂ ଖର୍ଚ୍ଚର ବିସ୍ତୃତ ବିବରଣୀ ନିମ୍ନ ସାରଣୀରେ ଦିଆଯାଇଛି :

ସାରଣୀ - 2.1: ଯାଞ୍ଚ ହୋଇଥିବା ଯୁଏଲବି ଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରାପ୍ତି ଏବଂ ଖର୍ଚ୍ଚର ବିସ୍ତୃତ ବିବରଣୀ

(ଟଙ୍କାଟିକରେ)

ବର୍ଷ	ପୂର୍ବ ବର୍ଷର ବଳକା (ଓବି)	ରାଜସ୍ୱ ପ୍ରାପ୍ତି	ପୁଞ୍ଜି ପ୍ରାପ୍ତି	ମୋଟ ପାଣ୍ଠି	ରାଜସ୍ୱ ବ୍ୟୟ	ପୁଞ୍ଜି ବ୍ୟୟ	ସମୁଦାୟ ବ୍ୟୟ	ଏସଡବ୍ଲ୍ୟୁଏମ ବ୍ୟୟ (ଶତକଡ଼ା)	ବଳକା ପାଣ୍ଠି
2015-16	103.90	146.12	253.06	503.08	112.26 (42.12)	154.29 (57.88)	266.55	81.57 (16.21)	236.53
2016-17	236.53	190.61	336.28	763.42	163.22 (43.77)	209.69 (56.23)	372.91	118.03 (15.46)	390.51
2017-18	390.51	209.56	352.88	952.95	184.96 (36.77)	318.03 (63.23)	502.99	133.33 (13.99)	449.96
2018-19	449.96	316.40	328.07	1,094.43	233.97 (45.21)	283.53 (54.79)	517.50	146.76 (13.41)	576.93
2019-20	576.93	242.51	650.95	1470.39	204.53 (40.46)	301.03 (59.54)	505.56	168.74 (11.48)	964.83
ମୋଟ		1,105.20	1,921.24		898.94	1,266.57	2,165.51	648.43	

(ଉତ୍ସ : ଯୁଏଲବି ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ସୂଚନା)
 ବି.ତ୍ତ : ପୂର୍ବ ବର୍ଷର ଅନ୍ୟବସ୍ତୁ ପରିମାଣ ବଳକା ଭାବେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି

ଏହା ଦେଖାଗଲା ଯେ, ପାରାଗ୍ରାଫ୍ 3.6 ରେ ଆଲୋଚନା ହୋଇଥିବା ଏସଡବ୍ଲ୍ୟୁଏମ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମତା ପାଇଁ ସେବା ସ୍ତରର ବେକ୍ଷମାକ୍ ର (ଏସଏଲବି) ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଶତକଡ଼ା 80 ରୁ 100 ପ୍ରତିଶତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହ୍ରାସଲ ନହେବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଏସଡବ୍ଲ୍ୟୁଏମ

⁸ ଗଲୁ ହେବାକୁ ଥିବା ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ସେବା : ଜଳଯୋଗାଣ ସେବା, ସ୍ୱଚ୍ଛ ପରିଚାଳନା,କଠିନ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ପରିଚାଳନା ଏବଂ ବାତ୍ୟା କଲର ନିଷ୍ପାସନ

ଉପରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ଯୁଏଲବି ରେ ଉପଲକ୍ଷ ପାଣ୍ଠିର 11 ରୁ 16 ପ୍ରତିଶତ ଥିଲା ଫଳରେ ମାର୍ଚ୍ଚ 2020 ଶେଷସୁଦ୍ଧା ₹964.83 କୋଟି⁹ ର ବାଲାନ୍ସ ଜମା ହୋଇଛି ଯାହା **(ପରିଶିଷ୍ଟ-III)** ରେ ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି । ଉପରୋକ୍ତ ଅନୁଦାନ ମଧ୍ୟରୁ 2015-20 ମଧ୍ୟରେ ଏସଡବ୍ଲ୍ୟୁଏମ୍ ରେ ପୃଥକକରଣ , ସଂଗ୍ରହ ଏବଂ ପରିବହନ ପରି ଦୈନନ୍ଦିନ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ପାଇଁ ₹648.43 କୋଟି ର ବ୍ୟୟ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ଯୁଏଲବି ଦ୍ଵାରା କର୍ମଚାରୀମାନେ ନିୟୋଜିତ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ, 2015-20 ମଧ୍ୟରେ ସହର ଏବଂ ସହର ଗୁଡ଼ିକରେ ଏସଡବ୍ଲ୍ୟୁଏମ୍ ର ପରିସ୍ଥିତି ସନ୍ତୋଷଜନକ ଠାରୁ ବହୁଦୂରରେ ଥିଲା ଯାହା ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅନୁକ୍ଷେପରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି । ଏସଡବ୍ଲ୍ୟୁଏମ୍ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ପୁଞ୍ଜି ବିନିଯୋଗ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ମଧ୍ୟ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଗଣନାତି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିନାହାନ୍ତି । ସମ୍ପତ୍ତି ସୃଷ୍ଟିରେ ଅଭାବ ଥିବା ଚୂଚିଗୁଡ଼ିକ ଅନୁକ୍ଷେପ 5.1.1 ରେ ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି । ଫଳସ୍ଵରୂପ, କଠିନ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁର ପୁନଃ ବ୍ୟବହାର ପ୍ରସଙ୍ଗ କୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଧାନ ବିଆଯାଇନଥିଲା ଏବଂ ପାଣ୍ଠିର ଉପଲକ୍ଷ ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଏସଡବ୍ଲ୍ୟୁଏମ୍ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପର ସମ୍ପତ୍ତି ସୃଷ୍ଟି କରି ପ୍ରକ୍ରିୟା କରଣ / ପୁନଃ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2020 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯୁଏଲବି ଗୁଡ଼ିକ ପାଣ୍ଠିର ବ୍ୟବହାର କରିନଥିଲେ । ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ପରିଚାଳନା ର ବିକେନ୍ଦ୍ରୀକରଣ ପାଇଁ ମାନକ ଅପରେଟିଂ ପଦ୍ଧତି (ଏସଓପି) ଜୁଲାଇ 2019 ର ପ୍ରକାଶନ ପରେ, ଜିଓପ୍ ପ୍ରକ୍ରିୟା/ ପୁନଃ ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ଏମସିସି/ଏମଆରଏଫ୍ ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ଯୁଏଲବି କୁ ରାଜ୍ୟ ଅନୁଦାନ (ଏସଡବ୍ଲ୍ୟୁଏମ୍) ପ୍ରଦାନ କଲେ । ପରନ୍ତୁ, ସମ୍ପତ୍ତି ସୃଷ୍ଟି କରି କଠିନ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ / ପୁନଃ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଯୁଏଲବି ଗୁଡ଼ିକ ଏହି ପାଣ୍ଠି ବ୍ୟବହାର କରିନଥିଲେ ।

ଏଫସିସିଙ୍କର ମଞ୍ଜୁରୀ ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ, ଜିଓଆଇ ରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବାର 15 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ବିଭାଗ ସଂପୃକ୍ତ ଯୁଏଲବିକୁ ପାଣ୍ଠି ପ୍ରଦାନ କରିବାର ଥିଲା । ଯଦି ଯୁଏଲବି ଗୁଡ଼ିକୁ କିଛି ଦେବାରେ ବିଳମ୍ବ ହୁଏ, ତେବେ ବିଭାଗକୁ କିଛି ସହିତ ବିଳମ୍ବିତ ଦିନ ପାଇଁ ବ୍ୟାଙ୍କ ହାରରେ ସୁଧ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବାର ଥିଲା । ଅତିର୍ ଧାରଣା କଲା ଯେ 2019-20 ମଧ୍ୟରେ ଯୁଏଲବିକୁ ₹425.39 କୋଟି ରିଲିଜ୍ ହେବାରେ ବିଳମ୍ବ ହେତୁ ବିଭାଗ ଯୁଏଲବି ଗୁଡ଼ିକୁ ₹99.13 ଲକ୍ଷ ସୁଧ ଦେଲା ।

ଅତିର୍ ମନ୍ତବ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକୁ ଗ୍ରହଣ କରି, ସରକାର କହିଲେ(ମଇ 2022) ଯେ, ଏସଓପି (2019) ଜାରି ହେଲାପରେ, ଏମସିସି/ଏମଆରଏଫ୍ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ଲାଗି ଯୁଏଲବି ଗୁଡ଼ିକ ବିକେନ୍ଦ୍ରୀକୃତ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ/ନିଷ୍ପାଦନ ସୁବିଧା (ଏମସିସି/ଏମଆରଏଫ୍) ସ୍ଥାପନ ନିମନ୍ତେ ପଦକ୍ଷେପ ନେଲେ । କୋଭିଡ୍-19 ମହାମାରୀ ଯୋଗୁଁ ଯୁଏଲବି ଗୁଡ଼ିକ ଦରକାର ଥିବା ଭିଡିଓପି ସୃଷ୍ଟି କରିପାରିନଥିଲେ । ତଥ୍ୟ ଏହା ଥିଲା ଯେ, ମାର୍ଚ୍ଚ 2020 ସୁଦ୍ଧା ଯୁଏଲବି ଗୁଡ଼ିକ ଏମସିସି/ଏମଆରଏଫ୍ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ପାଇଁ ସୃଷ୍ଟି ହେବାକୁଥିବା ଭିଡିଓପି ଲାଗି ଉପଲକ୍ଷ ଥିବା ପାଣ୍ଠିକୁ ବ୍ୟବହାର କରିନଥିଲେ ।

2.3 କଠିନ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ଉପଭୋକ୍ତା ଦେୟ ର ଲାଗୁ ଏବଂ ସଂଗ୍ରହ

ଓଡ଼ିଶା ମ୍ୟୁନିସିପାଲିଟି (ଓଏମ୍) ଅଧିନିୟମର ଧାରା 131 ଏବଂ 132 ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ମ୍ୟୁନିସିପାଲିଟି କର୍ପୋରେସନ (ଓଏମସି) ଆକ୍ଟ 2003 ର ଧାରା 193 ଏବଂ ଏସଡବ୍ଲ୍ୟୁଏମ୍ ନିୟମ, 2016 ର ଧାରା 15 (ଏଫ୍) କଠିନ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ସଂଗ୍ରହ, ପରିବହନ ଏବଂ ବିସର୍ଜନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏସଡବ୍ଲ୍ୟୁଏମ୍ ଉପଭୋକ୍ତା ଦେୟ ଆବାସ ପାଇଁ ଦର୍ଶାଇ ଥାଏ । ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ପରିଚାଳନାର ଉପବିଧି ନିୟମ (କାର୍ଯ୍ୟସୂଚୀ-2) ମଧ୍ୟ ଘରମାନଙ୍କରୁ ଉପଭୋକ୍ତା ଦେୟ ର ଦର ଆଦାୟ ପାଇଁ ସୂଚାଉଥାଏ । ଅତିର୍ ଧାରଣା କଲା ଯେ ପରାକ୍ଷା ଯାଞ୍ଚ ହୋଇଥିବା 21 ଯୁଏଲବି ମଧ୍ୟରୁ କେବଳ ସାତଟି¹⁰ ଯୁଏଲବି 2017-21 ମଧ୍ୟରେ ଏସଡବ୍ଲ୍ୟୁଏମ୍ ପାଇଁ ଉପଭୋକ୍ତା ଫି ସଂଗ୍ରହ କରିଥିଲେ । ଉପଭୋକ୍ତା ଫି ଲାଗୁ ଏବଂ ସଂଗ୍ରହ ପାଇଁ ନିୟମାବଳୀ ବଳବତ୍ତର ନହେବା ଯୋଗୁଁ, ₹161.41 କୋଟିର ଚାହିଦା ବିରୁଦ୍ଧରେ, ମାର୍ଚ୍ଚ 2021 ସୁଦ୍ଧା କେବଳ ₹0.70 କୋଟି ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ₹160.71 କୋଟି ରାଜସ୍ୱ ହାନି ହୋଇଯାଇଥିଲା ଯାହା **(ପରିଶିଷ୍ଟ - IV)** ରେ ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି । ଅତିର୍ ରୁ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଜଣାଗଲା ଯେ ଯୁଏଲବି ଗୁଡ଼ିକ ଶତପ୍ରତିଶତ ମୌଳିକ ସୁବିଧା ଯେପରିକି ଉତ୍ସରୁ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ କୁ ପୃଥକକରଣ କରିବା ଅଭ୍ୟାସ ନିମନ୍ତେ ପ୍ରତି ଘରେ

⁹ ଯୁଏଲବି: ବଲାଙ୍ଗିର)₹14.18 କୋଟି, ଭୁବନେଶ୍ୱର (₹88.81 କୋଟି), ବରଗଡ଼)₹31.23 କୋଟି, ଗାରିପଡା)₹25.29 କୋଟି, ହତୁପୁର)₹85.95 କୋଟି, ଭଦ୍ରକ)₹145.38 କୋଟି, ଗାନ୍ଧିବାଲି)₹22.44 କୋଟି, ଝରପୁର)₹3.74 କୋଟି, ଚୌଦ୍ୱାର)₹13.00 କୋଟି, କଟକ)₹104.33 କୋଟି, ଗୁଣ୍ଡପୁର)₹10.59 କୋଟି, ହିଞ୍ଜିଳାକର୍)₹3.10 କୋଟି, ଜୟପୁର)₹42.15 କୋଟି, ଝାରସୁଗୁଡା)₹43.75 କୋଟି, ନୁଆପଡା)₹10.09 କୋଟି, ପୁରୀ)₹ 90.98 କୋଟି, ରଣପୁର)₹4.52 କୋଟି, ରାୟଗଡା)₹18.35 କୋଟି, ରାଉରକେଲା)₹78.96 କୋଟି, ସମଲପୁର (₹119.03 କୋଟି) ଏବଂ ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ (₹8.96 କୋଟି)

¹⁰ ଭଦ୍ରକ (ଅଗଷ୍ଟ 2020 ଠାରୁ), ରାୟଗଡା (ଅଗଷ୍ଟ 2020 ଠାରୁ), ବରଗଡ଼ (ଏପ୍ରିଲ 2017 ଠାରୁ), ଗାନ୍ଧିବାଲି (ଜାନୁଆରୀ 2021 ଠାରୁ), ଗୁଣ୍ଡପୁର (ଏପ୍ରିଲ 2021 ଠାରୁ) ଏବଂ ରାଉରକେଲା (ମେ 2020 ଠାରୁ)

ଡିଷ୍ଟ୍ରିକ୍ଟ ଯୋଗାଣକର୍ତ୍ତା, କଠିନ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ସଂଗ୍ରହ, ଦୈନନ୍ଦିନ ଯୁବଲବିର ଓଡ଼ିଆ ରାସ୍ତା / ସଡ଼କ ସଫା କରିବା ଏବଂ ଜନସଚେତନତା ସୃଷ୍ଟି କରିବା ପାଇଁ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲେ ।

ସହ ରାଜସ୍ୱ ସଂଗ୍ରହ ହେତୁ ପରୀକ୍ଷା ଯାଞ୍ଚ ହୋଇଥିବା ଯୁବଲବି ଗୁଡ଼ିକରେ 2015-20 ମଧ୍ୟରେ ଏସଡବ୍ଲୁଏମ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ସହିତ ନିଜସ୍ୱ ସମ୍ପଲ ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ରାଜସ୍ୱ ବ୍ୟୟ ମଧ୍ୟରେ ବ୍ୟବଧାନର ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଥିଲା । ପରୀକ୍ଷା ଯାଞ୍ଚ ହୋଇଥିବା ଯୁବଲବି ଗୁଡ଼ିକରେ ସମ୍ପଲ-ବ୍ୟୟ ମଧ୍ୟରେ ବ୍ୟବଧାନ ₹81.33 କୋଟି (2015-16) ରୁ ₹168.73 କୋଟି କୁ (2019-20) ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଥିଲା (ପରିଶିଷ୍ଟ - V)

ସରକାର କହିଲେ(ମଇ 2022) ଯେ, ସମସ୍ତ ବର୍ଜ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନକାରୀଙ୍କ ଠାରୁ ବ୍ୟବହାର ଶୁଳ୍କ ଆଦାୟ ନିମନ୍ତେ ଆଇସି କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ମାଧ୍ୟମରେ ଜନଜାଗରଣ ସୃଷ୍ଟି ଲାଗି ସମସ୍ତ ଯୁବଲବି ଗୁଡ଼ିକୁ ଉପଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି । ପରନ୍ତୁ, ତଥ୍ୟ ଏହା ଯେ, ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ନଥିଲା ଯେହେତୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2021 ସୁଦ୍ଧା ପରୀକ୍ଷା ଯାଞ୍ଚ ହୋଇଥିବା ଯୁବଲବି ଗୁଡ଼ିକରେ ବ୍ୟବହାର ଶୁଳ୍କର ସଂଗ୍ରହ ନଗଣ୍ୟ ଥିଲା ।

2.3.1 ରେଳ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ / ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନରୁ ଉପଭୋକ୍ତା ଦେୟ ସଂଗ୍ରହ ନ କରିବା

ଏସଡବ୍ଲୁଏମ ମାନ୍ୟତାଧାର ଧାରା 2.2.1.5 ଅନୁସାରେ, ଏସଡବ୍ଲୁଏମ ନିୟମ, 2016 ଶିଳ୍ପ ସହରାଞ୍ଚଳ, ଭାରତୀୟ ରେଳବାଇ, ବିମାନବନ୍ଦର, ଏଆରବେସ୍, ବନ୍ଦର, ପ୍ରତିରକ୍ଷା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ,ସଡ଼କ ଅର୍ଥନୈତିକ ଜୋନ୍, ଇତ୍ୟାଦି ଶିଳ୍ପାଞ୍ଚଳ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ । ଏହିପରି, ଉପଭୋକ୍ତା ଦେୟ ସେହି କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ବା ଅଧିକାରୀଙ୍କଠାରୁ ସଂଗ୍ରହ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ।

ଛଅଟି¹¹ ପରୀକ୍ଷଣ - ଯାଞ୍ଚ ହୋଇଥିବା ଯୁବଲବି ରେ, ଭାରତୀୟ ରେଳ ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ଥିବା ଅଞ୍ଚଳଗୁଡ଼ିକ ମ୍ୟୁନିସିପାଲିଟି ସହର ସୀମା ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା । ରେଳ ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ପୌରସଂସ୍ଥାକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇଥିଲା । ତଥାପି, କୌଣସି ଯୁବଲବି ଭାରତୀୟ ରେଳବାଇ ଠାରୁ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ଉତ୍ପାଦନ ପାଇଁ ଉପଭୋକ୍ତା ଶୁଳ୍କ ସଂଗ୍ରହ କରିନଥିଲେ ।

ସରକାର କହିଲେ(ମଇ 2022) ଯେ, ରେଲୱେ ଟ୍ରାକ୍ ଏବଂ ପ୍ଲାଟଫର୍ମ ରେ ଏସଡବ୍ଲୁଏମ ନିୟମ 2016 ଲାଗୁ କରିବା ଲାଗି ରେଲୱେ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଛି । ଏହି ଉତ୍ତରଟି ଗ୍ରହଣୀୟ ନଥିଲା ଯେହେତୁ, ଏସଡବ୍ଲୁଏମ ନିୟମ 2016 ଅନୁଯାୟୀ ଯୁବଲବି ଗୁଡ଼ିକ ଭାରତୀୟ ରେଲୱେ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଥିବା ଅଞ୍ଚଳ ଗୁଡ଼ିକରୁ କଠିନ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁର ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ଉତ୍ତରଦାୟୀ ।

2.3.2 ଯାଞ୍ଚସ୍ଥଳରୁ ଜୋରିମାନା ସଂଗ୍ରହ ନ କରିବା

ଏସଡବ୍ଲୁଏମ ନିୟମର ଧାରା 15)zf) ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ ଯୁବଲବି ଗୁଡ଼ିକ ଉପବିଧି ଗଠନ କରିବା ଉଚିତ୍ ଏବଂ ଏହି ଉପବିଧି ନିୟମଗୁଡ଼ିକର ନିୟମାବଳୀକୁ ପାଳନ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିବା କିମ୍ବା ରାସ୍ତାରେ ଆବର୍ଜନା ପକାଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପାଇଁ ଯାଞ୍ଚସ୍ଥଳରେ ଜୋରିମାନା ଆଦାୟ ପାଇଁ ମାନବସ୍ତୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବା ଉଚିତ୍ ଏବଂ ଯାଞ୍ଚସ୍ଥଳରୁ ଜୋରିମାନା ଆଦାୟ ନିମନ୍ତେ ଅଧିକାରୀ କିମ୍ବା ସ୍ଥାନୀୟ ସଂସ୍ଥାକୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରିବା ଉଚିତ୍ । ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ପରିଚାଳନାର ଉପବିଧି ନିୟମ (କାର୍ଯ୍ୟସୂଚୀ-2) ମଧ୍ୟ କଠିନ ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ରାସ୍ତାରେ ପକାଇବା ପାଇଁ ଯାଞ୍ଚସ୍ଥଳରୁ ଜୋରିମାନା ସଂଗ୍ରହ ପାଇଁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା ।

ଅତିର୍ତ୍ତ ନୀରୀକ୍ଷଣ କଲା ଯେ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇଥିବା ଯୁବଲବି ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସି ଯୁବଲବି ପରିବାର,ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ଭିତ୍ତିକ ସଂଗଠନ (ସିବିଓସ), ମାର୍କେଟ୍ କମ୍ପ୍ଲେକ୍ସ, କଲ୍ୟାଣ ମଣ୍ଡଳ ଇତ୍ୟାଦି ରେ ଏସଡବ୍ଲୁଏମ ନିୟମ ଶିଳ୍ପାଞ୍ଚଳରୁ ଠାରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2021 ସୁଦ୍ଧା ଯାଞ୍ଚସ୍ଥଳରେ ଆବର୍ଜନା ପକାଇବା ପାଇଁ ଜୋରିମାନା ଆଦାୟ କରିନାହାନ୍ତି ।

ସରକାର କହିଲେ(ମଇ 2022) ଯେ, ଏସଡବ୍ଲୁଏମ ବାଇ-ଲ ଗୁଡ଼ିକ ରାଜ୍ୟର ସମସ୍ତ ଯୁବଲବି ମାନଙ୍କଦ୍ୱାରା ଅଧିକୃତିତ କରାଯାଇଛି । ନିୟମ ଗୁଡ଼ିକ କଡ଼ାକଡ଼ି ଭାବେ ପାଳନଲାଗି ପ୍ରତ୍ୟେକ ଯୁବଲବି ଗୁଡ଼ିକରେ ସ୍ୱାତ ଗଠିତ ହୋଇଛି । ସ୍ୱାତ ସ୍ୱର୍ ଫାଇନ୍ ଲାଗୁ କରିବା ସହ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନକାରୀଙ୍କ ଠାରୁ ଦେୟ ଆଦାୟ କରନ୍ତି । ଏହି ଉତ୍ତର ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ, ଯେହେତୁ କୌଣସି ଯୁବଲବି ଏସଡବ୍ଲୁଏମ ନିୟମ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ଲାଗି ସ୍ୱର୍ ଫାଇନ୍ ଲାଗୁ କରିବା ଏବଂ ଦେୟ ଆଦାୟର ଦସ୍ତାବିଜ ସାକ୍ଷ୍ୟ ଦେଇନଥିଲେ ।

¹¹ ଭୁବନେଶ୍ୱର ମ୍ୟୁନିସିପାଲ କର୍ପୋରେସନ,କଟକ ମ୍ୟୁନିସିପାଲ କର୍ପୋରେସନ,ସମଲପୁର ମ୍ୟୁନିସିପାଲ କର୍ପୋରେସନ,ଭଦ୍ରକ ମ୍ୟୁନିସିପାଲିଟି, ଝାରସୁଗୁଡ଼ା ମ୍ୟୁନିସିପାଲିଟି ଏବଂ ରାୟଗଡ଼ା ମ୍ୟୁନିସିପାଲିଟି

2.4 କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅନୁଦାନ ହରାଇବା

ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ (ଏଫ୍‌ଏଫ୍‌ସି) ସୁପାରିଶ ର ଅନୁକ୍ରେମ 9.70 ଏବଂ 9.71 ଅନୁଯାୟୀ, ଜିଓଆଇ ଯୁବଲବି ପାଇଁ ମୌଳିକ ଅନୁଦାନ (ବିଜି) ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମତା ଅନୁଦାନ (ପିଜି) ବ୍ୟୟନ କରେ । ବିଜି ଯୁବଲବି ଗୁଡ଼ିକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ମୌଳିକ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ସଂପାଦନ କରିବା ପାଇଁ ସର୍ଭିସ୍‌ହାନ ସହାୟତା ଅଟେ । ପିଜି ନିମନ୍ତେ ଯୋଗ୍ୟ ହେବା ପାଇଁ, ଯୁବଲବି ଗୁଡ଼ିକୁ ଅତିର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିବା ବାର୍ଷିକ ଆକାଉଣ୍ଟସ୍ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଯାହା ଏକ ବର୍ଷ ସହିତ ଜଡ଼ିତ ଅଟେ ତାହା ଦାବି କରାଯାଇଥିବା ବର୍ଷର ଦୁଇବର୍ଷ ପୂର୍ବରୁ ହୋଇନଥିବ । ଏହା ମଧ୍ୟ ପୂର୍ବ ବର୍ଷ ତୁଳନାରେ ନିଜସ୍ବ ରାଜସ୍ବର ବୃଦ୍ଧି ଦେଖାଇବାକୁ ପଡ଼ିବ, ଯେପରି ଅତିର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିବା ଆକାଉଣ୍ଟରେ ପ୍ରତିଫଳିତ ହୋଇଥିବ । ଏହା ସହିତ, ଯୁବଲବି ଗୁଡ଼ିକୁ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ସେବା ପାଇଁ ଏସଏଲବି ର ହିସାବ ଏବଂ ପ୍ରକାଶନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । 2015-20 ମଧ୍ୟରେ ଜିଓଆଇ ରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ବିଜି ଏବଂ ପିଜିର ବିବରଣୀ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଛି :

ସାରଣୀ - 2.2 : 2015-20 ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ (ଏଫ୍‌ଏଫ୍‌ସି) ଅନୁଦାନର ସୁପାରିଶ ଏବଂ ଅଭାବ

(₹କୋଟିରେ)

ବର୍ଷ	ଏଫ୍‌ଏଫ୍‌ସି ଅନୁଦାନ ସୁପାରିଶ କରାଯାଇଛି			ଏଫ୍‌ଏଫ୍‌ସି ଅନୁଦାନ ପ୍ରାପ୍ତ			ଅନୁଦାନର ଅଭାବ		
	ମୌଳିକ ଅନୁଦାନ	କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମତା ଅନୁଦାନ	ସମୁଦାୟ	ମୌଳିକ ଅନୁଦାନ	କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମତା ଅନୁଦାନ	ସମୁଦାୟ	ମୌଳିକ ଅନୁଦାନ	କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମତା ଅନୁଦାନ	ସମୁଦାୟ
2015-16	170.10	0.00	170.10	162.44	0.00	162.44	7.66	0.00	7.66
2016-17	235.54	69.52	305.06	231.26	68.26	299.52	4.28	1.26	5.54
2017-18	272.14	78.67	350.81	258.84	0.00	258.84	13.30	78.67	91.97
2018-19	314.82	89.34	404.16	292.73	0.00	292.73	22.09	89.34	111.43
2019-20	425.39	116.98	542.37	425.39	0.00	425.39	0.00	116.98	116.98
ମୋଟ	1417.99	354.51	1772.50	1370.66	68.26	1438.92	47.33	286.25	333.58

(ଉତ୍ସ : ଡିଏମଏ ଦ୍ବାରା ଏହି ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି)

ଉପର ସାରଣୀରୁ, ଏହା ଦେଖାଯାଇପାରେ ଯେ ₹333.58 କୋଟି (ପିଜି ₹286.25 କୋଟି + ବିଜି ₹47.33 କୋଟି) ର କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସାହାଯ୍ୟ ଯାହା ଯୁବଲବି ଗୁଡ଼ିକରେ ଚାରୋଟି ମୌଳିକ ସେବା ରେ ଏସଏଲବି ହାସଲ ନ କରିବା ହେତୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରାଜସ୍ବ ବୃଦ୍ଧି, ନିର୍ବାଚନ ନକରିବା ଏବଂ ବାର୍ଷିକ ସମାକ୍ଷା ଆକାଉଣ୍ଟସ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତି ହୋଇନଥିବାରୁ କ୍ଷତି ଘଟିଛି ।

ପ୍ରସ୍ତାନ ସମ୍ମିଳନୀ (ଏପ୍ରିଲ 2022) ରେ ଡିଏମଏ ଅତିର୍ଣ୍ଣ ମନ୍ତବ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ।